

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1833

Vragen van het lid **Pieter Heerma** (CDA) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het gehanteerde uurtarief in de kinderopvang* (ingezonden 2 maart 2016).

Antwoord van Minister **Asscher** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 10 maart 2016).

Vraag 1

Kunt u bevestigen dat uit een gezamenlijk onderzoek van het tv-programma Kassa en de belangenvereniging voor ouders met kinderen in de opvang (BOink) blijkt, dat bij 72% van de onderzochte kinderdagverblijven een uurtarief boven het maximale vergoedingstarief van de overheid wordt gehanteerd?¹

Vraag 2

Kunt u tevens bevestigen dat bij de buitenschoolse opvang het uurtarief bij maar liefst 91% van de onderzochte locaties boven het maximale vergoedingstarief zit?

Vraag 3

Herkent u zich in de resultaten van dit onderzoek en kunt u aangeven wat de mogelijke oorzaken zijn van dit hoge tarief?

Antwoord 1, 2 en 3

Ik ben op de hoogte van de uitkomsten van het gezamenlijk onderzoek van Kassa en BOink naar de uurtarieven van 130 kinderopvanglocaties. De Belastingdienst heeft cijfers over het daadwerkelijke gebruik van de kindertoeslag, inclusief de door de ouders opgegeven uurprijs. Deze cijfers verschillen met de uitkomsten van het bovengenoemde onderzoek. Op 1 januari 2015 bedroeg het aandeel kinderen dat naar de dagopvang ging tegen een tarief boven de maximum uurprijs 41%. Voor de buitenschoolse opvang en de gastouderopvang lagen de tarieven voor respectievelijk 71% en 43% van de kinderen boven de maximum uurprijs. Dit aandeel is gedurende 2015 licht gestegen.

¹ Kassa, uitzending 13 februari 2016

Op dit moment kan ik nog geen uitspraak doen over wat de precieze oorzaken zijn voor het aantal kinderdagverblijven dat een tarief hanteert boven de maximum uurprijs. Kinderdagverblijven zijn vrij in het bepalen van hun tarief. Een oorzaak voor een hoger tarief kan zijn dat kinderopvangorganisaties extra diensten aanbieden, zoals een warme maaltijd. Tegelijkertijd wil ik weten wat de gevolgen van de ontwikkeling van de uurprijzen zijn voor ouders: houden ouders nog wel toegang tot de kinderopvang en wat zijn de gevolgen voor ouders met een lager inkomen? Ik ben voornemens dit voorjaar een onderzoek te starten naar de ontwikkeling van de uurprijzen, inclusief de maximum uurprijzen. Dit onderzoek kijkt ook naar het gebruik van kinderopvang onder lage inkomens.

Vraag 4

Kunt u voorts aangeven in hoeverre de tarieven per regio verschillen en in hoeverre de tarieven fluctueren of een stijgende lijn vertonen?

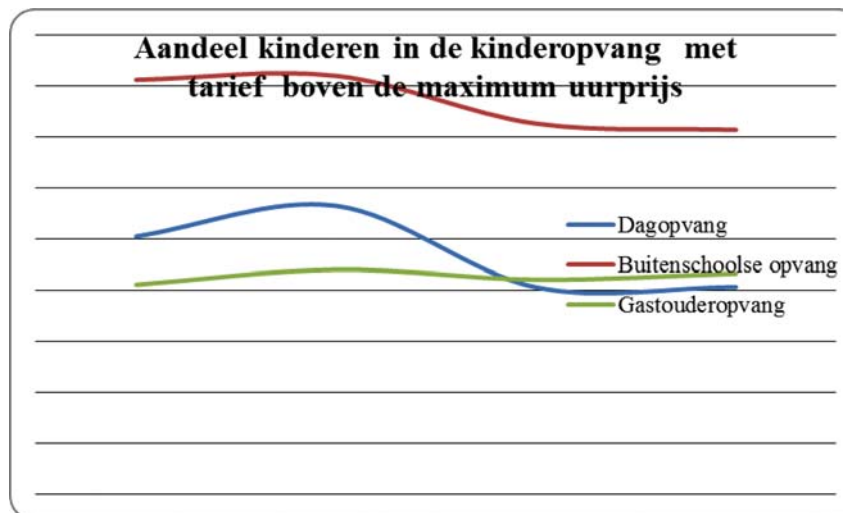
Antwoord 4

De vraag in hoeverre de tarieven per regio verschillen wordt meegenomen in het onderzoek, zoals genoemd in het antwoord op vraag 1, 2 en 3.

Op de vraag in hoeverre de tarieven fluctueren of een stijgende lijn vertonen, kan ik het volgende melden: de gemiddelde uurprijs is in de periode tussen 2012 en het derde kwartaal 2015 voor alle opvangsoorten jaarlijks met circa 2% gestegen².

Het aandeel kinderen dat naar de kinderopvang gaat tegen een tarief dat hoger is dan de maximum uurprijs fluctueert licht (zie ook figuur³). In 2013 was het percentage kinderen dat naar kinderopvang ging met een tarief boven de maximum uurprijs op zijn hoogst, waarna het aandeel met name voor de buitenschoolse opvang en dagopvang is gedaald.

Figuur 1

Bron: Belastingdienst, bewerking SZW (peildatum 1 januari van het betreffende jaar)

Vraag 5

Welke gevolgen heeft dit hoge uurtarief voor kinderen uit armere gezinnen? Is het aandeel kinderen tussen twee en drie jaar dat geen gebruik maakt van de kinderopvang de afgelopen jaren procentueel gedaald of gestegen? Kunt u daarbij specifiek ingaan op de procentuele daling en/of stijging per regio en de gevolgen voor de verschillende inkomensgroepen?

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2015/12/11/kwartaalcijfers-kinderopvangtoeslag>

³ Kassa, uitzending 13 februari 2016

Antwoord 5

Ik vind het heel belangrijk dat alle werkende ouders gebruik kunnen maken van kinderopvang. De intensivering van de kinderopvangtoeslag in 2016 met € 290 mln. helpt hierbij, omdat alle ouders dit jaar een hogere kinderopvangtoeslag ontvangen. Zoals ik bij vraag 1, 2 en 3 heb geantwoord wil ik weten wat de gevolgen van de ontwikkeling van de uurprijzen zijn voor ouders, met name voor ouders met lage inkomens. Dit wordt meegenomen in het genoemde onderzoek.

Uit figuur 2 blijkt dat het aandeel kinderen van 2 en 3 jaar dat gebruik maakt van kinderopvang en waarvoor recht is op kinderopvangtoeslag de afgelopen jaren rond de 50% schommelde. Deze cijfers zijn exclusief kinderen die naar de kinderopvang gaan waarvoor geen recht is op kinderopvangtoeslag en kinderen die naar de peuterspeelzaal gaan. Naar schatting ging in 2015 85% van alle peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar naar een vorm van kinderopvang. Er zijn geen gegevens bekend over de verdeling van kinderen van 2 en 3 jaar die naar kinderopvang en peuterspeelzaal gaan per regio of inkomensgroep.

Figuur 2

	Percentage twee en drie jarigen dat gebruik maakt van kinderopvang
2012	51%
2013	50%
2014	48%
2015	51%

Bron: Belastingdienst, bewerking SZW

Vraag 6

Welke maatregelen gaat u nemen om te voorkomen dat de kinderopvang door de hoge uurtarieven slechts nog een elitaire voorziening wordt, waarvoor kinderen van ouders met een smalle beurs geen plaats (meer) is?

Antwoord 6

Ik vind het belangrijk dat alle kinderen vanaf de start zich samen kunnen ontwikkelen en dat kinderopvang voor alle ouders toegankelijk is. Vanuit de overheid zijn diverse maatregelen genomen om werkende ouders met een laag inkomen te stimuleren meer gebruik te maken van kinderopvang. Zo is de kinderopvang voor lagere inkomens veel goedkoper dan voor ouders met een hogere inkomen, omdat de eerste groep een hogere vergoeding krijgt. Ouders met de laagste inkomens betalen in 2016 € 0,48 per uur voor dagopvang, terwijl ouders met een inkomen van drie keer modaal € 5 per uur betalen⁴. Ook is in 2016 de kinderopvangtoeslag met € 290 miljoen geïntensiveerd, waardoor alle ouders een hogere bijdrage ontvangen. Daarnaast is er vanaf 2017 nog eens € 200 miljoen structureel vrijgemaakt voor kinderopvang.

Zoals aangegeven bij mijn antwoorden op vraag 1, 2 en 3 ben ik voornemens dit voorjaar een onderzoek te gaan doen naar het gebruik van kinderopvang onder lage inkomens en de achtergronden van het mogelijk afnemend gebruik.

⁴ Uitgaand van een tarief dat gelijk is aan de maximum uurprijs